

Bestuursinformatiebrief

2022-3 (2 juni 2022)

Evaluatie Impulsregeling Water in de leefomgeving

Het college heeft de [Impulsregeling Water in de leefomgeving](#) geëvalueerd over de periode 2018-2022 en geconcludeerd kan worden dat deze impulsregeling een succes is. De regeling is een prima instrument dat bijdraagt aan onze ambitie om in stedelijk gebied nog meer stroomopwaarts samen te werken. Samen met gemeenten heeft het waterschap met de regeling knelpunten in het stedelijk watersysteem voor waterkwaliteit, ecologie, wateroverlast en droogte aangepakt en is het water in het stedelijk gebied robuuster ingericht, klaar voor de toekomst. Daarnaast is de relatie met gemeenten verbeterd en is het waterschap meer zichtbaar in stedelijk gebied. De Impulsregeling Water in de Leefomgeving gaat (daarom) de komende jaren door. De komende jaren is er via de Voorjaarsnota vanuit de interne programma's Klimaatadaptatie en Gezond Water meer budget beschikbaar gesteld voor de regeling. De regeling Water in de Leefomgeving wordt hiermee een belangrijk middel om de waterschapsdoelen in het stedelijk gebied te realiseren. Immers, het waterschap kiest in de koers voor 2022-2027 voor een actieve en stevige rol in de maatschappelijke opgaven. Het waterschap zet daarbij in op een actieve samenwerking met onder andere de gemeenten om Gezond Water en Klimaatadaptatie '[stroomopwaarts](#)' te agenderen en samen vorm te geven. Via de impulsregeling biedt het waterschap tevens concrete ondersteuning aan de gemeenten om maatregelen uit te voeren voor een gezond en toekomstbestendig watersysteem in de stad. De [evaluatie](#) is geplaatst in rubriek 08 'Informatie van college D&H', welke is te vinden onder '[Overzichten](#)' in iBabs.

Naast de Impulsregeling "Water in de leefomgeving" kent HDSR ook de regeling "Blauwe Burgerinitiatieven". Deze regeling is meer gericht op kleinschaligere projecten van vooral bewonersgroepen, schoolklassen en wijkcomités.

Solidariteitsfinanciering muskusrattenbeheer

De afgelopen jaren zijn er op landelijk niveau (UvW) verschillende besluiten genomen inzake [muskusrattenbeheer](#), waaronder het besluit van de Ledenvergadering van de UvW (d.d. 14 juni 2019) om de muskusratten terug te dringen tot de (waarover de commissie BMZ van HDSR op [31 januari 2019](#) - ag.pnt. 3.2 - is geconsulteerd) en het besluit Plan van Aanpak solidariteitsfinanciering muskusratten van 2020 (waarover het AB in 2021 is geïnformeerd via diverse bestuursinformatiebrieven). In de begroting 2022 van HDSR is deze ontwikkeling eveneens gemeld.

Om de oude strategie te realiseren én vast te houden leverde elk waterschap, dan wel samenwerkingsverband een vergelijkbare inzet naar rato van omvang en type gebied. De kosten voor het muskusrattenbeheer waren redelijk gelijk verdeeld over het land. Nu de strategie is gewijzigd gaan er verschillen ontstaan tussen de waterschappen. Bij de benodigde inzet langs de grens en de rivieren is nu een permanente grensbewaking nodig om instroom van muskusratten uit vooral Duitsland tegen te gaan zolang daar de muskusrat niet effectief bestreden wordt. Dit in tegenstelling tot het binnenland waar onder de nieuwe strategie de inzet kan dalen tot een inspanningsniveau waarmee geborgd wordt dat geen herkolonisatie kan plaatsvinden.

Om onrechtvaardigheid bij de verdeling van de lasten te voorkomen en de voor het muskusrattenbeheer belangrijke solidariteit te behouden is tegelijk met het besluit tot de invoering van de nieuwe strategie daarom afgesproken dat er een voorstel uitgewerkt wordt voor de bekostiging van deze nieuwe strategie. Het uiteindelijke voorstel vloeit voort uit verplichtingen in het kader van de Waterwet en is een vervolg op eerdere besluitvorming in de Ledenvergadering van de UvW; e.e.a. komt ter finale besluitvorming aan de orde in de op 24 juni 2022 te houden Ledenvergadering.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving: jaarverslag 2021, jaarprogramma 2022

In het jaarverslag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) legt het college vast welke van de activiteiten van het jaarprogramma VTH zijn uitgevoerd. Conform het Besluit omgevingsrecht, vindt daarbij jaarlijks een evaluatie plaats op het behalen van de gestelde doelen uit dit programma.

Voorts stelt het college ook jaarlijks het Jaarprogramma VTH vast, voor de uitvoering van zijn taken als bevoegd gezag op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

De resultaten en voortgang van het VTH uitvoeringsbeleid en jaarprogramma worden gemonitord en geëvalueerd. Het jaarverslag vormt daarbij de verantwoordingsrapportage. In het jaarprogramma wordt de inzet vastgelegd op de gestelde prioriteiten en de verwachte bijdrage aan de waterschapsdoelen.

Met deze stukken wordt de provincie Utrecht in staat gesteld haar interbestuurlijke toezichtrol (IBT) te vervullen, om te controleren of voldaan wordt aan de wettelijke eisen van het Besluit omgevingsrecht. Bij het opstellen van het jaarverslag en -programma is rekening gehouden met de aandachtspunten die we vanuit het IBT meegekregen hebben, naar aanleiding van de stukken van 2019-2020 (waarover u via [bestuursinformatiebrief 2021-5](#) bent geïnformeerd). [Het VTH jaaroverzicht 2021 en het jaarprogramma 2022](#) zijn aan te treffen onder '[Overzichten](#)' in iBabs, in de rubriek 08 'Informatie van college D&H'.

Overeenstemming over uitgangspunten bij terug in gebruik geven van verworven gronden i.v.m. versterkingsopgave Lekdijk

Op 12 december heeft het college een voorlopig besluit genomen over het terug in gebruik geven van de gronden die worden verworven in het kader van de versterking van de Lekdijk. Ook is toen besloten om zowel het AB als de werkgroep Sterke Lekdijk (bewoners en agrariërs langs de Lekdijk) te consulteren over dit voorgenomen besluit. Deze consultaties hebben inmiddels plaatsgevonden. Zowel het AB als de werkgroep kunnen zich vinden in het toepassen van bruikleen, bewoners en agrariërs alleen onder de voorwaarde dat de overeenkomsten worden gesloten voor onbepaalde tijd.

Op 10 mei jl. heeft het college onder meer op basis van de bereikte punten van overeenstemming met bewoners en agrariërs (de werkgroep Sterke Lekdijk) over dit onderwerp, het volgende besloten:

1. Het principe van bruikleen te gaan hanteren bij ingebruikgeving: het waterschap geeft de gronden in bruikleen aan de voormalig eigenaar; daarbij gelden dezelfde regels voor het gebruik van de gronden die ook in de Keur zijn opgenomen.
2. Overeenkomsten te sluiten voor een onbepaalde tijd; de bruikleen is 'om niet'.
3. Naast de bruikleen ook aan de binnenzijde van de dijk een kwalitatieve verplichting te vestigen op de door HDSR verworven gronden om daarmee voor de voormalige grondeigenaren te waarborgen dat er op deze gronden geen fiets- of wandelpad dan wel andere recreatieve voorzieningen gevestigd kunnen worden.
4. Voor zowel punt 2. als punt 3 van dit besluit een modelovereenkomst uit te laten werken conform de punten van overeenstemming tussen bewoners, LTO en HDSR.

Het hoofddoel van de grondverwerving – actief en gericht kunnen sturen als dat vanuit het oogpunt van waterveiligheid noodzakelijk is – kan ook worden behaald als de bruikleen wordt afgesloten voor onbepaalde tijd. Een van de belangrijkste zorgen die in de gesprekken met bewoners en agrariërs naar voren is gebracht, is de zorg dat het waterschap als toekomstig eigenaar de grond gaat inzetten voor andere doelen dan het waterveiligheidsbelang, eventueel onder druk van andere overheidspartijen of bij het aantreden van een nieuw bestuur. Te denken valt onder andere aan het aanleggen van wandel- en fietspaden of andere recreatieve voorzieningen. Om deze zorg weg te nemen kan een kwalitatieve verplichting worden gevestigd die dit voor de toekomst uitsluit op die percelen waarvoor de verkoper dat wenst.

Uitvoeringsstrategie Aquathermie

Het AB van HDSR heeft zich uitgesproken voor een meer actieve procesrol en waar nodig ook een actieve rol in de warmteketen. In het waterbeheerprogramma 'Stroomopwaarts' en de duurzaamheidsvisie 'Doen, denken, duurzaam' geeft HDSR aan actief met aquathermie aan de slag te willen. Welke rol kiest HDSR vervolgens als concrete projecten zich aandienen?

De waterschappen kunnen in aquathermieprojecten verschillende rollen vervullen. Zij kunnen kiezen voor een reactieve rol of een meer (pro)actieve rol. Er wordt onderscheid gemaakt in een procesrol en een rol in de warmteketen. In een reactieve procesrol bewaakt HDSR de rechtmatigheid als vergunningverlener (TEO) of door een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten (TEA). In een actievere procesrol ondersteunt HDSR door kennis en ervaringen te delen of regisseert HDSR het proces zelfs. In een reactieve rol in de warmteketen stelt HDSR zich alleen op als bronhouder, zonder zelf te investeren. HDSR kan zich ook actiever opstellen en mee investeren en participeren in een lokaal warmtebedrijf. De 'Uitvoeringsstrategie Aquathermie', die het college op 24 mei jl. heeft vastgesteld moet houvast bieden bij de voorbereiding en aanpak van dergelijke projecten.

Voorstel is om een actieve procesrol en rol in de warmteketen te kiezen en afhankelijk van de vraag vanuit het gebied ook financieel te participeren in aquathermieprojecten. In een pilot wil het waterschap onderzoeken in hoeverre zij door mee te investeren ook meerwaarde kan leveren voor de energietransitie. Het warmteproject Brandenburg-West is hiervoor geschikt omdat hierbij gebruik gemaakt wordt van warmte uit het effluent van RWZI De Bilt en onlangs Rijkssubsidie is toegekend voor de realisatie.

Voorwaarde voor benutten van aquathermie is, dat de oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit enzuivering niet nadelig beïnvloed worden. Dit is uitgangspunt in de vergunningverlening en handhaving. Bij TEA uit effluent is geen nadelig effect te verwachten. Bij TEO kan afkoeling van het oppervlaktewater mogelijk nadelig effect hebben op de waterkwaliteit en ecologie. Het effect kan echter ook positief zijn, omdat het opwarming door klimaatverandering beperkt. HDSR kan door peilbeheer enigszins sturen met het oppervlaktewater en zo op sommige locaties de condities voor TEO vergroten.

[De 'Uitvoeringsstrategie Aquathermie'](#) is geplaatst in rubriek 08 'Informatie van college D&H, welke rubriek is te vinden onder '[Overzichten](#)' in iBabs.

Oplevering Watergebiedsplan tussen Kromme Rijn – ARK

Op 28 februari 2008 heeft het algemeen bestuur het Peilbesluit en Watergebiedsplan tussen Kromme Rijn en Amsterdam- Rijnkanaal vastgesteld, met daarbij een uitvoeringskrediet van € 7,8 mln. In dit gebied was een watergebiedsplan nodig omdat vele maatregelen nodig waren om het nieuwe peilbesluit te kunnen effectueren. Er was een sterk verouderd en te krap watersysteem aanwezig waardoor het gebied niet goed van water kon worden voorzien. In de jaren 2009 tot en met 2015 zijn de meeste projecten uitgevoerd. Uiteindelijk is het laatste project in 2020 financieel afgesloten, hetgeen heeft geresulteerd in de [opleveringsdocument](#) voor het college. Dit document, alsmede een [foto-impressie](#) van de uitvoering van het plan kunt u aantreffen in rubriek 08 'Informatie college D&H' onder '[Overzichten](#)' in iBabs

In de vergadering van 7 oktober 2020 heeft het algemeen bestuur gevraagd naar een evaluatie van de watergebiedsplannen. In dit opleveringsdocument is zo'n evaluatie niet opgenomen.

Het college is namelijk voornemens om de gevraagde evaluatie te integreren in een voorstel over het instellen van een gebiedsgericht krediet, omdat er sprake is van een soort kantelpunt in kredietverlening t.b.v. gebiedsgerichte projecten via watergebiedsplannen en raamwaterplannen. Dit nieuwe principe komt aan de orde in de VJN 2022. Het voorstel wat daaruit vervolgens voortvloeit, is een logisch moment om de evaluatie in mee te nemen.

Inrichting natuurzone Bodegraven Noord

Al veertig jaar wordt er gepraat over een natuurverbinding in de polder Bodegraven Noord tussen aan de ene kant de Nieuwkoopse Plassen en aan de andere kant de Reeuwijkse plassen. Deze verbinding is onderdeel van het NatuurNetwerkNederland (NNN). Het realiseren van natuur in de polder Bodegraven Noord maakt deel uit van het Veenweideprogramma voor het gebied Gouwe Wiericke. In dit programma werken provincie Zuid-Holland, gemeenten, waterschappen en tal van andere partijen samen om de herijkte EHS te realiseren, gecombineerd met de overige opgaven voor het veenweidegebied ten aanzien van de bodem, waterhuishouding, recreatie, landbouw en het landschap.

Vanuit het programma Gouwe Wiericke heeft de provincie Zuid-Holland Royal Haskoning DHV eind 2020 opdracht gegeven om een inrichtingsplan voor de natuur in Bodegraven Noord op te stellen. Het voorlopig ontwerp-inrichtingsplan is in mei 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan de stuurgroep Gouwe Wiericke. De stuurgroep heeft hierbij het voorlopig ontwerp vastgesteld. Momenteel wordt het plan verder uitgewerkt en definitief gemaakt. Ook dit definitieve plan wordt ter goedkeuring aangeboden aan de Stuurgroep Gouwe Wiericke. Het streven is om in 2023 te beginnen met de aanleg van de nieuwe natuur.

De inrichting van het natuurgebied is al jaren een gevoelig dossier en vanuit de directe omgeving bestaat ook wel degelijk weerstand tegen de natuurontwikkeling. Het is aannemelijk dat, nu de plannen concreter worden, de besturen van de betrokken overheden - en dus ook van het waterschap - vragen krijgen over dit plan en ook over hoe zij er tegenaan kijken.

Daarom wordt voor u in [een korte notitie](#) het plan toegelicht, de gevoeligheden benoemd en tevens toegelicht in hoeverre de doelstellingen van het waterschap zijn geborgd in het plan. Het betreffende document is aan te treffen in rubriek 08 'Informatie college D&H', te vinden onder '[Overzichten](#)' in iBabs.

Voortgangsrapportage regionale waterkeringen 2021

Het waterschap is verantwoordelijk voor het beschermen tegen overstromingen en wateroverlast door het op orde brengen en houden van de waterkeringen. Om dat te bereiken moeten ook de regionale waterkeringen voldoen aan de veiligheidseisen die door de provincies worden vastgesteld. Daarnaast heeft het waterschap de zorg voor het onderhoud van deze waterkeringen, waarvoor het AB het Groot onderhoudsplan (GOP) regionale waterkeringen heeft vastgesteld.

De door het college op 24 mei jl. vastgestelde voortgangsrapportage over het Uitvoeringsprogramma Regionale Waterkeringen 2015-2024 is een rapportage die jaarlijks door het college wordt aangeboden aan het bevoegd gezag: de colleges van gedeputeerde staten van de provincies Utrecht en Zuid-Holland. In het uitvoeringsprogramma heeft het waterschap op hoofdlijnen beschreven hoe het in de periode van 2015-2024 de benodigde werkzaamheden heeft opgepakt en gaat oppakken voor het op orde brengen en houden van de regionale waterkeringen. Ook wordt het uitvoeren van de veiligheidstoetsing tot 2024 beschreven. [De voortgangsrapportage over 2021](#) vindt u onder '[Overzichten](#)' in iBabs, in rubriek 08 'Informatie college D&H'.

Voortgangsrapportage 1^e kwartaal 2022 project Sterke Lekdijk

Het college heeft op 24 mei jl. eveneens de voortgangsrapportage over het eerste kwartaal van 2022 betreffende het project Sterke Lekdijk vastgesteld. Ook maakt, conform afspraak met het AB, de halfjaarlijkse rapportage rond de grondverwerving in de vorm van een 2-tal vertrouwelijke bijlagen deel uit van deze rapportage. Mede gelet op privacy-aspecten zijn deze bijlagen alleen op afspraak in te zien via Astrid de Klein (astrid.de.klein@hdsr.nl, tel. 06-5521463). [De rapportage](#) zelf is geplaatst in rubriek 08 'Informatie college D&H', te vinden onder '[Overzichten](#)' in iBabs.

